

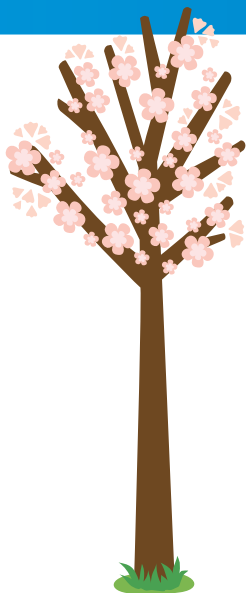

כיבוד הורים

חוברת מקורות ופעילות
הרחבה, עיון והפעלה לסרט
'הרפתקאות אסי ויהונתן בתלמוד הישראלי -
'כיבוד הורים'

ילדים יקרים ואהובים.

תארו לעצמכם, שיש בנק המזכה אתכם בכל בוקר בסכום של 86,400 ש"ח.

היתרה אינה עוברת מיום ליום.

כל לילה, כל סכום שלא הוצאתם במשך היום - נמחק.

מה הייתם עושים? מוציאים כל שקל כמובן.

לכל אחד מאיתנו בנק שכזה.

שם הבנק: זמן.

בכל בוקר אנו מזוכים ב- 86,400 שניות שיהיו רק באותו היום!

בכל לילה מה שלא נוצל לטובה, הולך לאיבוד והיתרה אינה עוברת ליום המחרת.

בכל יום נפתח החשבון מחדש ובלילה מה שנותר נמחק.

אם לא השתמשת במה שהיה בחשבון - ההפסד כולו שלכם.

אי-אפשר לחזור אחורה. גם אי-אפשר למשוך כנגד המחר.

על מנת להבין מהו ערכה של שניה אחת - שאלו את האדם שניצל מתאונת דרכים...

ואנחנו כילדים מבינים יותר שעל מנת להבין מהו ערכה של אלפית שניה - שאלו את הספורטאי שזכה "רק" במדליית כסף.

כדאי מאוד להשקיע את זמנינו על מנת להשיג ממנו את הכי טוב.

אני מבקש להודות ולהוקיר את הנהלת ה"תלמוד הישראלי" שנותן לנו כלי מדהים לנצל את הזמן בימי הקיץ.

ישר כח וברכת קיץ טוב ובריא לכולנו

הרב איתאל בר לוי, ראש האגף לתרבות יהודית

הורים וילדים, ידידי ולומדי התלמוד הישראלי!

נס גדול קרה לנו.

זכינו שיש לנו ארץ ומדינה לתפארת- עם נופים נהדרים, אנשים מקסימים, היסטוריה ייחודית, סיפורים מדהימים ועתיד מזהיר.

זו הארץ אשר עיני ה' אלוקינו בה, הארץ אותה הבטיח הקב"ה כבר לאברהם אבי האומה הראשון, הארץ אליה התפללו, חלמו, כמהו, ועלו יהודים מכל קצוות תבל במשך אלפי שנים.

נס גדול קרה לנו ואנו בני הדור שזוכה לחיות בארץ האהובה שלנו, לאכול מפריה ולשבוע מטובה, ולראות אותה בשגשוגה ופריחתה.

המפעל החינוכי של התלמוד הישראלי, בא לחבר בין העבר לעתיד, בין התלמוד לישראליות, ובין הורים לילדים, גאה ושמח להציג לכם בשיתוף האגף לתרבות יהודית במשרד החינוך מיזם חינוכי חדש ומרתק- סדרת סרטים וחבורות לימוד- במגוון נושאים הקשורים הן לתלמוד ולערכי הנצח של עם ישראל, והן לחיים העכשוויים שלנו כאן ועכשיו.

אנו בטוחים שתמצאו עולם ערכי עשיר ומגוון, עניין והנאה הן בצפייה בסרטים והן בחבורות הללו- ובכך תעשירו את עולמכם, תתחזק זהותם היהודית והישראלית, ותוסיפו זמן איכות ערכי אישי ומשפחתי לחייכם.

מגוון תכנים, עלונים, וחומרי לימוד והעשרה חוויתיים נוספים ומרתקים מחכים לכם באתר התלמוד הישראלי- נשמח לראותכם גם שם.

בברכה

ענבל הלל
רכזת הפרויקט

חיים פרייליכמן
יו"ר חבר הנאמנים

אבי רט
מנהל חינוכי ועורך

מאיר יעקבסון
מייסד ועורך

כיבוד הורים

לצפייה בסרטונים סדקו את הבדקודים

חלק ג'

חלק ב'

חלק א'

מקורות בתנ"ך

שמות כ, יא

כָּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאָרְכוֹן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לָךְ

שאלות

?

1. מדוע לדעתכם כלולה מצווה זו בעשרת הדברות?
2. מה השכר שמובטח עליה? האם יש קשר בינו לבין המצווה?

2.

ויקרא יט, ג

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שְׁבִתִּי תִשְׁמְרוּ אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם

שאלות

?

1. מה ההבדל בין מורא אב ואם לכיבוד אב ואם?
2. מדוע נזכרת שמירת השבת בפסוק זה?

מקורות בתלמוד

1.

קידושין לא, א

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל: שָׁאֵלוּ אֶת ר' אֱלִיעֶזֶר, עַד הֵיכָן כְּבוֹד אָב וָאֵם? אָמַר
לָהֶם: צֵאוּ וּרְאוּ מָה עָשָׂה נִכְרִי אֶחָד לְאָבִיו בְּאַשְׁקֵלּוֹן, וְדָמָא בִּן נְתִינָה שְׁמוֹ. פְּעַם
אַחַת בִּקְשׁוּ מִמֶּנּוּ חֲכָמִים אֲבָנִים לְאַפּוֹד בְּשָׁשִׁים רַבּוּא שְׂכָר, וְהָיָה מִפְּתַח מִנְּחָ
תַּחַת מְרֹאשׁוֹתָיו שֶׁל אָבִיו וְלֹא צָעְרוּ. לְשָׁנָה הָאַחֶרֶת נָתַן לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׂכָרוֹ, שְׁנוּלָדָה לוֹ פֶּה אֲדָמָה בְּעֶדְרוֹ. נִכְנְסוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אֵצֶל. אָמַר לָהֶם:
יֹדַע אֲנִי בָכֶם, שֶׁאִם אֲנִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם כָּל מָמוֹן שֶׁבְּעוֹלָם אַתֶּם נוֹתְנִים לִי; אֲלֹא
אֵין אֲנִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֲלֹא אוֹתוֹ מָמוֹן שֶׁהִפְסַדְתִּי בְּשִׁבִּיל כְּבוֹד אָבָא.

שאלות

?

1. מדוע לדעתכם מביאים חכמים דוגמא לכיבוד הורים דווקא מנוכרי?
2. מתי מוצדק לדעתכם להעיר את ההורים משינה?
3. האם לא עדיף היה להעיר את האבא, כדי שישמח על הרווח הכספי הגדול, במקום להפסיד את הכסף?

לא תרצח
לא תנאך
לא תגב
לא תענה
לא תחמד

אנוכי ה'
לא יהיה
לא תשא
זוכר את
בבד את

ירושלמי פאה א, א

2.

אמו של ר' טרפון ירדה לטלית לתוך חצרה בשבת ונפסק קורדקיוס (סנדל) שלה. הלך ר' טרפון והניח שתי ידיו תחת פרסותיה והיתה מהלכת עליהן עד שהגיעה למטתה. פעם אחת חלה ונכנסו חכמים לבקרו. אמרה להם: התפללו על טרפון בני, שהוא נוהג בי כבוד יותר מדי. אמרו לה: מה עשה לך? ספרה להם אותו המעשה. אמרו לה: אפלו עושה כן אלף אלפים, עדין לחצי כבוד שאמרה התורה לא הגיע.

שאלות

1. מדוע לא יכול היה רבי טרפון להביא לאימו סנדל אחר?
2. מדוע אמרו חכמים שרבי טרפון עדיין לא הגיע לחצי מכיבוד הורים הראוי? האם באמת התכוונו לכך?
3. חישבו על מקרה דומה בו יכולתם להגיש עזרה לאמא שלכם.

3.

קידושין לא

שנה אבימי בנו של ר' אבהו: יש מאכיל את אביו פטומות ויורש גיהנם ויש מטחינו ברחים ויורש גן עדן. כיצד מאכיל את אביו פטומות ויורש גיהנם? מעשה באחד שהיה מאכיל לאביו תרנגולים פטומים. פעם אחת אמר לו אביו: בני, הללו מנין לך? אמר לו: זקן, זקן, אכל ושתק, שהכלבים אוכלים ושותקים. נמצא מאכיל את אביו פטומות ויורש גיהנם. כיצד מטחינו ברחים ויורש גן עדן? מעשה באחד שהיה טוחן ברחים. שלח המלך להביא טוחנים לעבודתו. אמר לו: אבא, הכנס וטחן תחת וואני אלך לעבודת המלך. אם יגיע לידי בזיון - אתבזה אני ולא אתה, ואם לידי מלקות - אלקה אני ולא אתה; נמצא מטחינו ברחים ויורש גן עדן.

שאלות

1. מה המסר של הדברים הללו?
2. האם המעשה הוא העיקר, או הכוונה?
3. איזו עבודה הייתם מוכנים לעשות במקום ההורים שלכם, כדי לעזור להם?

חשינות והפעלות

כבד את אביך - חיים ישראל
מילים ולחן:
איתי זילברשטיין ומאיר עמר

אתה נולד לעולם כמו מלך
הם עושים בשבילך הכל
דואגים לך מפנקים אותך
בשבילם אתה הכי גדול
הם דואגים לך ללא הרף
מכינים אותך לחיים
מלמדים אותך דרך ארץ
שתהיה ילד טוב להורים.

פזמון:

כבד את אביך ואמך
כל ימי חיך
שמע בקולם, קבל עצתם
ותבוא הברכה עליך.

כבד את אביך ואמך
הסב נחת להוריך
אבא ואמא בזכותם אתה קיים
אין כמוהם בעולם.

אתה מזמן כבר ראוי לא ילד
והוריך מתבגרים
אל תשכח אותם כל ימך
זכור להם חסד נעורים.
תהיה גאה בהם הם הוריך
גיבורי החיים שלך
יקרים לך מכל ערך
מלווים הם תמיד אותך

פזמון:

כבד את אביך...

קראו את השיר וצנו על השאלות

1. מה עושים עבורנו ההורים שלנו, לפי השיר?

2. מה מציע לנו הפזמון לעשות?

3. מה ההבדל בין המצב המתואר בבית הראשון,
לזה המתואר בבית השני?

4. כיצד משתנה אופן כיבוד ההורים שלנו עם הגיל?

5. האם אנו יכולים להשיב להורים שלנו טובה
כפי שהם העניקו לנו?

הציפור והאנולים

שאלות על הסיפור:

1. מדוע טענה הציפור ששני הגוזלים הראשונים משקרים?

2. יש פתגם שאומר: "אמא אחת יכולה לטפל בעשרה ילדים, אבל עשרה ילדים לא יכולים לטפל באמא אחת". מה כוונת הפתגם ואיך הוא קשור לסיפור?

3. מה המסר של הסיפור? מה הדרך הכי טובה בה יכולים ילדים לגמול להוריהם?

על חוף הים גרה ציפור אחת, ולה שלושה גוזלים. יום אחד ראתה הציפור שהים הולך וסוער, ועומד להציף את הקן.

הבינה הציפור שעליה להעביר את גוזליה למקום מבטחים.

לקחה הציפור את הגוזל הראשון והחלה לעוף אתו לכיוון היבשה.

תוך כדי מעופה, שאלה אותו:

"גוזלי היקר, האם כשאהיה זקנה וחלשה, תטפל בי באותה מסירות והשקעה כפי שאני טיפלתי בך?"

השיב הגוזל: "בוודאי אמא, אעשה בשבילך כל מה שאת עשית בשבילי!"

ניקרה אותו הציפור בראשו ואמרה לו: "אתה משקר".

חזרה הציפור לקחת את הגוזל השני, ובדרך שאלה גם אותו: "כשאהיה זקנה וחלשה, האם תעשה עבורי כל מה שעשיתי עבורך?"

השיב הגוזל: "בוודאי אמא, אני אתייחס אליך כמו למלכה!"

ניקרה אותו הציפור בראשו ואמרה לו: "גם אתה משקר".

חזרה הציפור לקחת את הגוזל השלישי, ושאלה אותו את אותה שאלה.

השיב לה הגוזל:

"אמי היקרה, אעשה כמיטב יכולתי כדי לעזור לך, אבל אני יודע שלעולם לא אוכל להשיב לך על כל מה שעשית עבורי."

אבל דבר אחד אני יכול להבטיח לך - שאשתדל לטפל בגוזלים שלי, באותה מסירות בה את טיפלת בי".

נישקה אותו הציפור בראשו ואמרה לו: "לו יהי כדברך".

רמב"ם הלכות ממרים פרק ו הלכות א, ג

כבוד אב ואם מצות עשה גדולה, וכן מורא אב ואם.

אי זהו מורא ואי זהו כבוד?

מורא - לא עומד במקומו ולא יושב במקומו,

ולא סותר את דבריו ולא מכריע את דבריו,

ולא יקרא לו בשמו לא בחייו ולא במותו, אלא אומר "אבא מרי".

אי זהו כבוד - מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, ומוציא ומכניס,

ומשמשו בשאר הדברים שהשמים משמשים בהן את הרב,

ועומד מפניו כדרך שהוא עומד מפני רבו.

שאלות על הרמב"ם:

2.

לפי האופן בו מתאר הרמב"ם את מצוות כיבוד הורים, באיזה גיל היא יותר מעשית? האם היא שייכת גם לילדים?

1.

מה ההבדל הבסיסי בין כיבוד הורים לבין מורא אב ואם?

3.

האם ילדים חייבים לציית להוריהם בכל דבר?

כתבו בטבלה הבאה דוגמאות של כיבוד הורים ומורא הורים, מלבד אלה שמביא הרמב"ם:

מורא הורים	כיבוד הורים

פצילות

קראו את התיאורים הבאים:

כאשר היית בן חודשיים התגלו אצלך בעיות רפואיות ובמשך חצי שנה היית מאושפז בבית חולים. אחת האחיות במחלקה התנדבה פעמים רבות להישאר ולשמור עליך מספר שעות לאחר שסיימה את המשמרת שלה. במהלך השעות הללו הייתה מאכילה אותך ודואגת לך כאילו היית הבן שלה. לקראת יום הולדתך הקרב החלטת שברצונך לבקר את האחיות, ולהודות לה באופן אישי על מה שעשתה עבורך. חשוב כיצד ברצונך להודות לאחות, מה תאמר לה ובאיזו דרך תביע את תודתך.

בעוד שבועיים תתקיים פגישה משמעותית עבורך: מאז כיתה א' קיבלת מידי חודש סכום כסף גדול מתורם אנונימי, בו יכולת לרכוש בגדים, משחקים, ציוד לבית הספר וממתקים. בימים הקרובים יגיע התורם לביקור בארץ ובמהלך הביקור תיערך ביניכם פגישה.

חשוב כיצד היית רוצה להודות לתורם על כל מה שנתן לך. מה תאמר לו ובאיזו דרך תבטא את הכרת התודה?

המחנך המיוחד והאהוב שלימד אותך בשנתיים האחרונות לא המשיך השנה עם כיתתך.

במהלך השנתיים בהם למדת אצלו השקיע בך המורה באופן מיוחד.

כאשר התקשית בלימודים היה יושב איתך באופן אישי בחדר המורים, ולפני מבחנים סייע לך להתכונן כראוי. גם בצד האישי חשת כי אתה לומד ממנו רבות, וכי הוא משפיע עליך בהתנהלות מול חברים ובהתקדמות בביטחון העצמי ובמידות. כעת לאחר שהמחנך עזב, ברצונך להודות לו על כל מה שקיבלת ממנו ועל ההשקעה האישית שהשקיע בך. חשוב מה ברצונך לומר לו ובאיזו דרך תרצה להביע את תודתך.

בקיץ האחרון טסת למשך חודשיים לבני דודיך בארצות הברית. במשך החודשיים בהם התארחת בביתם הדודים דאגו לך ופינקו אותך בדרכים רבות:

קיבלת חדר פרטי, אוכל מפנק ויצאת יחד עם בני הדודים לפארקים ולאתרים שונים.

הקיץ הגיע לסיומו ואתה שבת לביתך, כעת ברצונך להודות לדודים על ההשקעה ועל האירוח הנעים, חשוב מה ברצונך לומר להם ובאיזו דרך תביע את תודתך.

לאחר שקראתם, חשבו:

אילו דברים
נוספים
ההורים נותנים
לכם ועושים
עבורכם?

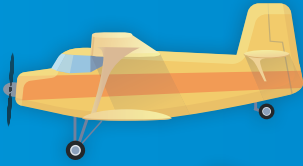

מיהם שני האנשים
המעניקים לנו את
הדברים הללו לאורך
כל החיים?

מה היו הדברים
שקיבלתם
מהאנשים כלפיהם
הבעתם תודה?

כעת, כתבו מכתב תודה להורים על כל מה שהם עושים עבורכם:

מה הייתם עושים
במצבים הבאים?

פאזילות!

1.

אמא ביקשה ממך לשטוף את הכלים. אם תעשה זאת תאחר לפעולה, ויכול להיות שלא יכניסו אותך. מה תעשה?

2.

אבא חוזר מהעבודה ומבקש שתחתכי לו סלט. את באמצע שיחה חשובה עם חברה, ובכל מקרה את מותשת ואין לך כח. האם תפסיקי את השיחה עם חברה באמצע, או שתגידי לאביך שיבקש ממישהו אחר?

3.

הבטחת לאמא שתשמרי על אחיך, ובדיוק החברה שלך הודיעה לך שהיא רוצה לעשות מסיבת פיג'מות אצלה בבית. מה תעשי? האם תפרי את הבטחתך?

4.

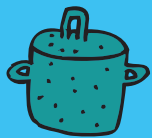
נשארו עשר דקות לסוף הסרט, ואבא מבקש שתכבה ותבוא אתו עכשיו לעזור לו. האם תפספס את סוף הסרט?

5.

ההורים מבקשים שתסדר את החדר כל יום לפני השינה, אבל את עיקר הבלגן עושה אחותך הקטנה שלא יודעת לסדר אחריה. האם תסדר בעצמך או שתטען שזו לא אחריותך?

לפניכם רשימת חפצים. הקיפו בעיגול את אלה שקשורים למשהו שהוריהם עשו עבורכם:

סיר מהביל

מכונית

מחברת

שעון מעורר

ממתק

גן שעשועים

נעליים

סידור

תרופה

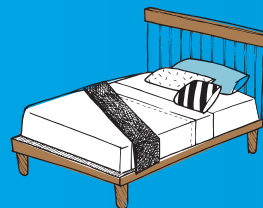
נרות שבת

חומרי ניקוי

מעיל

מיטה

רמזור

כביש

ספר קריאה

כדור

טלפון

תיק אוכל

שולחן

מפתח

בקבוק מים

קופת צדקה

ספסל

עץ

מוצץ

מספריים ודבק

נטלה

מברשת שיניים

מחשב

"תלמוד ישראלי"

הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגישים דורות, מחברים עולמות.

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי? יש לנו פתרון בשבילכם!

התלמוד הישראלי- סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם** עד פתח הבית!

לרישום סרקו את הקוד.

